

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Mediacja](#) > [Mediacja W Państwach UE](#) > [Estonia](#)

Mediacja w państwach UE

Autor treści:

Estonia

Estonia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Organy rządowe oraz prawnicy praktycy w Estonii wiedzą o zaletach mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Postępowanie pojednawcze oznacza czynności prowadzone przez rozjemcę lub organ pojednawczy w sprawach cywilnych. Regulują je przepisy ustawy o postępowaniu pojednawczym. Ustawa o postępowaniu pojednawczym została opracowana w celu transpozycji do prawa estońskiego dyrektywy 2008/52/WE w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

Zgodnie z przepisami tej ustawy rozjemcą może być każda osoba fizyczna, do której strony zwróciły się z prośbą o występowanie w tym charakterze. Adwokaci i notariusze również mogą pełnić funkcję rozjemcy. Zgodnie z przepisami ustawy rolę rozjemcy można powierzyć także organowi władzy państwowej lub lokalnej.

Wykaz notariuszy można znaleźć na stronie internetowej [Izby Notarialnej](#).

Wykaz adwokatów występujących w charakterze rozjemcy można znaleźć na stronie internetowej [Estońskiej Izby Adwokackiej](#).

Można zwrócić się do następujących organizacji pozarządowych:

- [Estońskie Stowarzyszenie Mediatorów](#) udziela informacji w języku estońskim i angielskim.
- [Estońska Unia na rzecz Dobra Dziecka](#) jest stowarzyszeniem nienastawionym na zys działającym na rzecz ochrony praw dziecka. Do jej zadań należy m.in. udzielanie porad rodzicom, którzy zamierzają uzyskać separację lub rozwód, i zachęcenie ich do skorzystania z usług rozjemców w celu ochrony interesów ich dzieci. Unia organizuje szkolenia w dziedzinie mediacji rodzinnej.
- [Estońskie Stowarzyszenie Ubezpieczycieli](#) powołało mediatora ubezpieczeniowego, który zajmuje się rozpatrywaniem sporów pomiędzy ubezpieczonymi a ubezpieczycielami lub pośrednikami ubezpieczeniowymi.

Komitet ds. Prawa Autorskiego, ustanowiony przy Ministerstwie Sprawiedliwości, jest organem pojednawczym w rozumieniu § 19 ustawy o postępowaniu pojednawczym. Komitet ten rozpatruje wnioski dotyczące środków, które należy zastosować, aby umożliwić swobodne korzystanie, w określonych przypadkach, z utworu chronionego prawami autorskimi lub przedmiotu praw pokrewnych.

Zgodnie z ustawą o rozwiązywaniu sporów zbiorowych pracy w przypadku powstania sporu zbiorowego (dotyczącego warunków układu zbiorowego pracy) strony mają prawo zwrócić się do Rozjemcy Publicznego. Rozjemca Publiczny jest bezstronnym specjalistą, który pomaga stronom sporu osiągnąć kompromis. Rozjemcą Publicznym do spraw sporów zbiorowych pracy jest Meelis Virkebau – e-mail: meelis.virkebau@riikliklepitaja.ee. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Rozjemcy Publicznego](#).

W niektórych przypadkach mediatorem może być Kanclerz Sprawiedliwości. Wprawdzie w ustawie o Kanclerzu Sprawiedliwości nie używa się terminu „rzecznik praw obywatelskich”, jednak faktycznie Kanclerz Sprawiedliwości pełni również funkcję rzecznika praw obywatelskich, monitoruje bowiem przestrzeganie przez instytucje rządowe podstawowych praw i wolności człowieka, a także zasad dobrych rządów. Monitoruje on również działalność władz lokalnych, osób prawnych prawa publicznego oraz podmiotów prywatnych wykonujących funkcje publiczne. Począwszy od 2011 r., na mocy art. 4 Konwencji o prawach dziecka, Kanclerz Sprawiedliwości pełni także funkcję rzecznika praw dziecka i rolę rozjemcy w sporach dotyczących dyskryminacji. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Urzędu Kanclerza Sprawiedliwości](#).

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Procedura pojednawcza przewidziana w ustawie o postępowaniu pojednawczym może być zasadniczo stosowana do rozstrzygnięcia wszelkich sporów cywilnych obejmujących treść pojednawczą. Istnieje procedura pojednawcza w sprawach cywilnych, w których spór dotyczy stosunku z zakresu prawa prywatnego i jest rozpoznawany przez sąd rejonowy. Wprawdzie brak jest porównawczych danych statystycznych, ale najprawdopodobniej z mediacji najczęściej korzysta się w dziedzinie prawa rodzinnego.

Kanclerz Sprawiedliwości rozstrzyga spory dotyczące dyskryminacji, w których osoba zainteresowana składa oświadczenie, że była dyskryminowana ze względu na płeć, rasę, narodowość (pochodzenie etniczne), kolor skóry, język, pochodzenie, wyznanie, przekonania polityczne lub inne przekonania, status finansowy lub społeczny, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną lub z innych względów określonych przepisami prawa. Mediatorzy mogą również prowadzić czynności w przypadku naruszenia praw podstawowych.

Rozjemca Publiczny występuje w charakterze rozjemcy w sporach zbiorowych pracy.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się stosować?

Zgodnie z prawem estońskim korzystanie z mediacji jest co do zasady dobrowolne. Przepisy regulujące postępowanie pojednawcze i warunki wykonania zawartej w jego wyniku ugody określono w [ustawie o postępowaniu pojednawczym](#).

Estoński kodeks postępowania cywilnego zawiera szczególny przepis, który przewiduje prowadzenie postępowania pojednawczego przez sędziego w sytuacji, gdy ktoś z rodziców narusza orzeczenie dotyczące kontaktów z dzieckiem. Zgodnie z art. 563 kodeksu na wniosek jednego z rodziców sąd może wezwać oboje rodziców w celu rozstrzygnięcia sporu w drodze ugody. Sąd wzywa rodziców do osobistego stawiennictwa i informuje ich o potencjalnych konsekwencjach prawnych (grzywna lub pozbawienie wolności) grożących w przypadku niestawiennictwa.

Kodeks postępowania cywilnego stanowi również, że w wypadku gdy sąd uzna to za konieczne w celu rozstrzygnięcia sporu z uwagi na okoliczności sprawy oraz dotychczasowy przebieg postępowania, może on nakazać stronom uczestnictwo w procedurze pojednawczej przewidzianej w ustawie o postępowaniu pojednawczym.

Regulamin postępowania przed rozjemcą ubezpieczeniowym powołanym przez Estońskie Stowarzyszenie Ubezpieczycieli jest dostępny na [stronie internetowej](#) stowarzyszenia.

Postępowanie pojednawcze prowadzone za pośrednictwem Kanclerza Sprawiedliwości regulują przepisy ustawy o Kanclerzu Sprawiedliwości. Rozstrzygnięcie sporów zbiorowych pracy, czynności Rozjemcy Publicznego oraz prawa i obowiązki stron uczestniczących w postępowaniu regulują przepisy ustawy o rozstrzygnięciu sporów zbiorowych pracy.

Konkretne cechy postępowania pojednawczego prowadzonego przez Komitet ds. Prawa Autorskiego określono w ustawie o prawie autorskim.

Informacje i szkolenia

Informacje na temat rozjemców prowadzących działalność na podstawie ustawy o postępowaniu pojednawczym, w tym notariuszy i adwokatów, można znaleźć na stronach internetowych tych spośród nich, którzy występują w charakterze rozjemców. Wykaz notariuszy można znaleźć na stronie internetowej [Izby Notarialnej](#). Wykaz adwokatów występujących w charakterze rozjemcy można znaleźć na stronie internetowej [Estońskiej Izby Adwokackiej](#).

Informacje o czynnościach podejmowanych przez Kanclerza Sprawiedliwości w charakterze rzecznika praw dziecka można znaleźć na stronie internetowej [Kanclerza Sprawiedliwości](#). Informacje o czynnościach podejmowanych przez Kanclerza Sprawiedliwości w charakterze rozjemcy w sporach dotyczących dyskryminacji można znaleźć na stronie internetowej [Kanclerza Sprawiedliwości](#).

Informacje o czynnościach podejmowanych przez Rozjemcę Publicznego działającego w charakterze rozjemcy można znaleźć na stronie internetowej [Rozjemcy Publicznego](#).

Szkolenia dla mediatorów prowadzą podmioty sektora prywatnego (np. Stowarzyszenie Mediatorów). Nie istnieją żadne szczególne uregulowania dotyczące szkoleń dla mediatorów.

Jakie są koszty mediacji?

Zgodnie z ustawą o postępowaniu pojednawczym postępowanie to nie jest nieodpłatne. Jego koszt określa się w umowie zawartej między rozjemcą a stronami postępowania.

W sprawach, w których sąd zaproponował stronom zwrócenie się do rozjemcy lub nakazał im udział w postępowaniu pojednawczym określonym w ustawie o postępowaniu pojednawczym, strona, która nie jest w stanie pokryć kosztów takiego postępowania lub jest w stanie je pokryć tylko częściowo lub płacąc w ratach, może złożyć wniosek o częściowe lub całkowite zwolnienie z kosztów postępowania pojednawczego w ramach pomocy prawnej. Koszty takie pokrywa wówczas Republika Estonii.

W przypadku gdy w charakterze rozjemcy występuje Kanclerz Sprawiedliwości, nie pobiera się żadnej opłaty. Z procedurą pojednawczą mogą jednak wiązać się dodatkowe koszty. O tym, kto ma pokryć tego rodzaju koszty, decyduje Kanclerz Sprawiedliwości.

Rozstrzygnięcie sporów zbiorowych pracy przez Rozjemcę Publicznego jest również nieodpłatne. Koszty wynikłe z rozstrzygnięcia sporu zbiorowego pracy ponosi strona uznana za winną lub są one dzielone między strony za obopólną zgodą.

Organ pojednawczy Estońskiego Stowarzyszenia Ubezpieczycieli pobiera opłatę administracyjną w wysokości 50 euro, natomiast wynagrodzenie rozjemcy ubezpieczeniowego wynosi maksymalnie 160 euro. Wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczeniem od utraty pracy jest to łącznie 214,08 euro. Jeśli postępowanie pojednawcze nie doprowadzi do zakończenia sporu, wówczas rozjemca ubezpieczeniowy pobiera połowę stawki wyjściowej.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Zgodnie z ustawą o postępowaniu pojednawczym ugoda zawarta w wyniku postępowania pojednawczego podlega wykonaniu po przeprowadzeniu, na wniosek, odpowiedniej procedury nadania jej klauzuli wykonalności (§ 627¹ lub § 627² kodeksu postępowania cywilnego). Również notariusz może nadać klauzulę wykonalności ugodzie zawartej w wyniku postępowania pojednawczego przeprowadzonego przez notariusza lub adwokata zgodnie z przepisami ustawy o notariacie. Przepisy szczególne dotyczące wykonalności umów w sprawie kontaktów z dzieckiem określono w § 563 kodeksu postępowania cywilnego.

Każda ugoda zawarta w wyniku postępowania pojednawczego i zatwierdzona przez Kanclerza Sprawiedliwości może być wyegzekwowana na drodze prawnej.

Porozumienie osiągnięte za pośrednictwem Rozjemcy Publicznego w sporze zbiorowym pracy jest wiążące dla obu stron i obowiązuje od dnia podpisania, o ile nie uzgodniono innego terminu jego wejścia w życie. Tego

rodzaju porozumienie nie stanowi jednak tytułu wykonawczego.

■ Ostatnia aktualizacja: 14/01/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.